N^er 120. ROK 1842 PONIEDIŻAŁEK 30 MAJA

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesiecznie złotych cztéry, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Felixa Papieża.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Szulimir.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
	6	27" 5''' 409	+ 6° 8	3''' 59	PPn Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	
27	2	5, 467	+ 16, 6	3, 05	Północny średni	,,	
	10	5, 602	+ 12, 0	4, 02	PPn Wschodni słaby	,,	

Wiadomości zagraniczne.

FRANCYA.

Paryż 14 Maja.

Rzadko kiedy miała uchwała tak wysokie polityczne znaczenie, co większość 162 głosów, z jaką izba deputowanych onegdaj projekt do prawa o kolejach żelaznych przyjęła. Uchwała ta jest gatunkiem programatu, w którym Francya zagraniczne zawiadomia mocarstwa, że pokoju życzy i do tego na przyszłość politykę swoję zastósować pragnie. Przyjęcie projektu prawa o kolejach żelaznych jest najpewniejszą zaporą przeciw wszystkim zabiegom stronnictwa rewolucyjnego. Każdy posiadający cóżkolwiek we Francyi, wpływać będzie mniéj więcéj, bądźto bezpośrednio przez zaliczenie swéj gotówki na pomnożenie kapitałów długu skarbowego, przez co stosownie do przyjętych projektów o kolejach żelaznych zakładanie tychże kolei ma być pokryte, bądźto pośrednio przez udział w towarzystwach, którym cząstkowe zakładanie kolei żelaznych powierzone będzie, do udania się pomyślnie tych zakładów, które tylko w pokoju korzystne wydać mogą owoce. Liczba, pokój i porządek kochających osób wzmoże się tym sposobem nadzwyczajnie, podczas gdy groźne chmury próżniackiego liberalizmu w obszernie rozgałęzionych robotach około kolei żelaznych dostateczny odpływ znajdą. Żywioł konserwatystyczny będzie się mógł we Francyi swobodniéj rozwijać i nam błogi utrzyma pokój. Z tego to stanowiska zapatrywał się podobno pan Lamartine, prezes komissyi kolei żelaznych, na to pytanie, usiłując przez całe trzy miesiące doprowadzić członków komissyi do przekonania, że komissya a z nią i izba powinna raczéj niedostateczny sam przez się projekt o kolejach żelaznych pana Testego przyjąć, nie zaś przez odraczanie rozwiązania tego pytania stronnictwom politycznym dłużéj jeszcze wolne pozostawiać ręce. Pan Lamartine sam przyznaje, że praca komissyi wszystkich szczerb projektu pana Teste nie zapełniła, ale jemu szczególniéj o to chodziło, aby mocnemi szynami żelaznemi spokojność i porządek do Francyi przykuć, resztę poczytywał on za podrzędny materyalny interes, nad którym powoli na następnych po-

siedzeniach dokładniéj naradzić się można. Zasługa, jaką pan Lamartine jako prezes komissyi kolei żelaznych pod tym względem w kraju sobie zjednał, powszechną teraz zyskała pochwałę.

Algier 5 *Maja.*

Jenerał Bedeau stoczył wielką bitwę między Tlemsen i granicą marokańską, w skutku któréj Abd el-Kader opuszczony przez swoje posiłki marokańskie, a nawet przez swoje regularne wojsko, z swoim szwagrem Mustafą Ben Theani i byłym kadim w Tlemsen Ben Nizza, znowu musiał uciekać przez granicę do Uscha. To powodzenie niepotrzebném czyni przesyłanie nowego wojska i jenerał gubernator który przed kilku dniami wyjechał do Oranu, pozostanie jeszcze na niejaki czas w tém mieście, albowiem obecność jego wewnątrz nie jest potrzebną. Już Mustafa Ben Theani pisał do osadzonego przez nas w Maskara Osman beja, prosząc go pokornie o pozwolenie powrócenia do swojéj Zuavah, pewien rodzaj kaplicy, gdzie chce żyć spokojnie. I Milud Hbanasch, sławny arabski dyplomat, rozpoczął układy z Osman bejem, względem swego poddania się. Musi zatém źle być około emira, bo arabowie trzymają się zasady szczurów, które opuszczają dom albo okręt w tenczas, gdy jest blizkim zguby. Jenerał Lamoriciere po konferencyi z jenerałem Bugeaud, powrócił do Maskary; idzie teraz o pokonanie pozostałéj resztki pokolenia Hachem, od tego bowiem zależy zupełne uspokojenie zachodu. W tym celu będzie on operował wspólnie z dywizyą z Mostaganem. Tymczasem Osman bej, sam z swemi arabami przebiega kraj ku Milianie, i jak słychać wszędzie jest dobrze przyjmowany, a niezmordowany Changarnier wykonał znowu przeciw nieprzyjaznym pokoleniom na zachód Metidsza, jeden z tych śmiałych zamachów, które mu się zawsze udają. Wycieczka kolumny która zaopatrzyła Milianę w żywność, zmusiła Hadjutów i kilka innych pokoleń do opuszczenia swoich osad i schronienia się w góry po za Blidą. Tam mniemali się być bezpiecznemi, kiedy nagle Changarnier z oddziałem lekkiego wojska, wykonał małe zboczenie i zabrał im 400 jeńców i 7000 sztuk bydła. Tym sposobem i w środku Algieryi potęga Abd-el-Kadera wkrótce zostanie zupełnie złamaną, jak już jest na zachodzie. Na wschodzie i tak on nic nie znaczy, i pokolenia które nam się jeszcze nie poddały, nie ulegają bynajmniéj i jemu.

Gubernator kazał sprowadzić z Francyi gilotynę. Scięcie jednego niemca, który dwóch swoich kolegów zamordował pod Duera, było tak okropném widokiem, że policya zaledwie z największym trudem zdołała wydrzeć wściekłości ludu kata, Mehmeda Szaureh służącego Mustafy, byłego beja w Tittery, albowiem gmin mniemał, że on umyślnie przedłuża cierpienia nieszczęśliwego, dla tego, że on jest chrześcianinem.

HISZPANIA.

Madryt 5 *Maja.*

Miałem słuszność kiedym niedawno przepowiedział że gabinet nie ulegnie chociaż tak gwałtownym attakom opozycyi. Espartero postanowił utrzymać swoich ministrów i tylko w razie ostatniéj potrzeby przedsięwziąłby uczynić jaką zmianę. Jednakże każdy kto nie zna dobrze tego kraju, nie zdoła pojąć jakim sposobem gabinet może się utrzymać nie mając większości w kortezach, bo tak istotnie ma się z gabinetem pana Gonzales. Większość jaką on otrzymał przy okoliczności podpisu rejenta na jednym kontrakcie finansowym, nie była istotną ministeryalną większością, tylko przypadkowém połączeniem frakcyi czyli różnych mniejszości. Toż samo miało miejsce przy odrzuceniu wniosku odmówionego rządowi pozwolenia na wydanie 160 milionów realów w papierach. Deputowani którzy zwykle są przeciwnemi rządowi, połączyli się w tym przypadku na poparcie go, nie dla tego żeby byli z niego zadowolonemi, ale ponieważ obawiają się że nic lepszego po nim nie nastąpi. Gdyby rząd posiadał energię, mógłby bardzo łatwo zebrać sobie większość, chociażby nie bardzo liczną. Jeżeli co może mu do tego dopomódz to najbardziéj wściekłość i

złośliwość opozycyi. Prowadzą się teraz rozprawy względem owych 160 milionów realów w papierach rządowych i codziennie słyszemy mowy za i przeciw, które mniéj lnb więcéj są zroznmiałemi. Bezwątpienia jest to dla rządu kwestyą, od któréj zależy jego życie lub śmierć, bo niedostatek skarbu coraz i coraz staje się większym, ale chociażby nieodmówiono mu tego zasiłku, wystarczy on mu zaledwie na parę następnych miesięcy. Jest to smutny system łataniny, którym niepodobna aby długo jeszcze zdołano się utrzymywać. Na rok 1843 rząd nie może liczyć na żadne z swoich najobfitszych dochodów, ponieważ je wszystkie jedne po drugich zastawił. Zaledwie trzysta milionów realów będzie mieć do rozporządzenia na wszystkie potrzeby państwa a ponieważ anszlagi wynoszą przeszło 1060 milionów, widzimy przeto jak okropnego deficytu spodziewać się potrzeba. Nasze położenie finansowe jest teraz daleko gorszém niż było w czasie wojny, bo wtedy wszystkie gabinety starały się niezastawiać dochodów; tym sposobem zatém niezbywało im nigdy na środkach zasiłku tym czasem teraźniejszy rząd postępu rewolucyi wrześniowéj umiał w pośród pokoju zastawić wszystkie swoje rękojmie albo hipoteki, i sprowadzić naród do tego nędznego stanu, który gdyby się go dłużéj trzymano, musiałby doprowadzić do bankructwa i do nowéj rewolucyi. Nic dziwnego zatem, że we wszystkich klasach społeczeństwa okazują się znaki niezadowolenia. Dwie fabryki kartonu w Barcelonie które pracowały za pomocą machin parowych w tych dniach zamknęły swoje warsztaty, i inne w krótce pójdą za ich przykładem. W trzy procentowéj rencie, która proporcyonalnie biorąc najwięcéj ma wartości, żadne prawie interesa nie mają już miejsca, tak dalece nieufność panująca tu objawia swoje skutki. Wszystkie dzienniki hiszpańskie, zajmują się w tych dniach missyą pana Pageot do Londynu i Wiednia i łączącą się z tym wypadkiem pogłoską o wymyślonym sposobie załatwienia kwestyi zaślubin królowéj Izbabelli.

NIEMCY.

Hamburg 18 *Maja.*

O widoku pogorzeliska Hamburskiego, obejmującego cały stary Hamburg, jądro miasta, nikt pojęcia mieć nie może, kto go nie widział, Bo plan przez gazety udzielony oznacza tylko obręb i granice spustoszenia, ale nie szczegółowe zjawiska i spaczenie wszelkich punktów widoku dla oglądającego oka. Nie jeden miejsca domu swego ani wynaleść nie może; w innych punktach obraz spustoszenia, może z powodu rozsadzenia domów, wywołuje wrażenie nie pożaru lecz trzęsienia ziemi. To znowu zdaje się, że w jakimś starożytném zasypanem mieście się przechadzamy. Zresztą chęć rozerwania i bawienia się już ożyła; ktoby albowiem w wieczór drugiego dnia Zielonych Swiątek nie wiedząc nic o zdarzonéj klęsce, z Hamburga do Altony się udawał; zapewne niemyślałby, że w kilka dni przedtém takie nieszczęście Hamburg nawiedzało.

Z Wejmaru 18 *Maja.*

Stósownie do wiadomości z Gothy, towarzystwo tameczne ogniowe przez pożar Hamburski 1,900,000 tal. szkody ponosi, ale od téj summy się potrąca, co uratowano, a to bardzo wiele wartuje, kiedy u niektórych zabezpieczeń jak już udowoduiono ⅘ uratowano. Dwaj urzędnicy banku Gothajskiego do Hamburga się udali, aby sprawę tę uporządkować i szkody pokryć, na co fundusze banku wystarczą. Dodatkowe i nadzwyczajne opłaty będą więc konieczne dla pożarów w ciągu r. b. jeszcze zdarzyć się mogących. Gothajskie towarzystwo ogniowe rzetelnie i poczciwie nadal istnieć będzie, a Niemcy wielkiemu swemu zakładowi narodowemu zapewne upaść nie dadzą.

Z Hanoweru 10 *Maja.*

Izby tutejsze uchwaliły dla Hamburga summę 100,000 tal. Dobrowolne składki pieniężne odbywają się ciągle.

Z Frankfortu n. M. 10 *Maja.*

Senat tutejszy postanowił dziś, aby z funduszów miejskich przeznaczyć 25,000 fl. dla Hamburga; a reprezentacya obywatelska uchwaliła powiększyć tę summę ze skarbu miejskiego do 100,000 fl.

POZEW SĄDOWY.

Tutejsi kupcy:

a) Leberecht Fryderyk Reusche
b) Louis Herzbruch

o fałszywe bankroctwo pociągnieni do śledztwa karnego uchylili się ucieczką od odpowiedzialności; wzywa ich się przeto, publicznie niniejszém aby do przesłuchania na d. 24 Listopada 1842 r. przed południem o godzinie 11téj przed p. kammeralnym assessorem sądowym Haupt w naszym gmachu trybunalskim stawili się; w przeciwnym bowiem razie zaocznie osądzeni będą i utracą prawo czynienia zarzutów przeciw świadkom i dowodom równie jak i do obrony; po wykazaniu zaś obwiniającéj ich zbrodni wyrok prawomocny zapadnie i bezzwłocznie na ich pozostałym majątku, na osobach zaś jak tylko ujętemi zostaną, wykonanym będzie.

Wielki Głogów d. 15 Kwietnia 1842 r.
Król. Pruski Sąd Ziemiańsko-Grodzki.
(3r.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.
Od dnia 27 do dnia 28 Maja.

Lesniowski Antoni, Majer Chrystyan, Cichocki Karol, Kalinowska Salomea, Bystroni Zofia, z Polski; — Chodkowski Ludwik, Jaszczurowski ob., Różycki ob., Bromirski Stanisław ob., Luck Anna, Bromirski Onufry ob., z Galicyi; — Maurerhoff August, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Chodkowski Ludwik, Wielowiejski Henryk ob., Gołuchowska Teodora ob., Marczewska Marya, Roże Marya, Stradomski Roch ob., Deskur Józef ob., do Polski; — Wilkoszewski Awit ob., Białobrzeska Marya ob., Męciński hr., do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 433.

DYREKCYA DOMU PRACY

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do publicznéj wiadomości, iż w moc uchwały Senatu Rządzącego N. 6,815 r. z. tudzież 2090 b. r. wydanych, odbywać się będzie w kancellaryi Inspektora Domu pracy na Zamku, na dniu 6 Czerwca b. r. od godziny 10 zrane publiczna licytacya sprzedaży 441 sztuk rozmaitych effektów drzewianych z rozebranego młyna pozostałych, tudzież łóżek 142, tapczarów 31, starego żelaziwa cent. 9, blachy żelaznéj cent. 1 funt. 40, bielizny grubéj cent. 2, bielizny cienkiéj cent. 3, sukiennéj odzieży cent. 1 funt. 80 i starego obuwia butów par 26, trzewików par 45; pretendenci zaopatrzeni w gotowe pieniądze w czasie i miejscu powyż oznaczonym stawić się zechcą.

Kraków dnia 19 Maja 1842 r.
Senator Prezydujący,
SZPOR.
(2r.) Sekretarz *Rychlicki.*

Doniesienie prywatne.

W tych dniach po raz trzeci otwarte zostaną łazienki przy Podgórzu pod Nr. 122 które po odkryciu *wody mineralnéj* nie tylko do kąpieli lecz i do picia używanéj i bardzo zaleconéj dla jéj zbawiennych skutków w rozlicznych dolegliwościach i słabościach coraz liczniéj zwiedzane bywają. Najdobroczynniéj działa ona w chorobach reumatycznych i artrytycznych, jak tego najlepszym dowodem jest wiele osób, które zwątpiwszy już o wyleczeniu swojém, nadspodziewanie w krótkim czasie zupełnie wróciły do zdrowia i odzyskały dawne siły i rzeźwość. — Cena kąpieli; Kąpiel pojedyncza fl. 1—6. Abonament czyli przedpłata na 30 kąpiel 30 fl.

Dworek z pięciu pokoi, kuchni, spiżarni, piwnicy, dwóch sieni i stajni murowanéj na 6 krów, nadto wozówki obszernéj, drwalni, i ogrodu składający się, całkiem wyrestaurowany, bez żadnych ciężarów, widerkaufów i czynszów korzystnie nabyć można; wiadomość bliższa u W. Strzelbickiego Not. Publ.
(1r.)

Kamienica pod N. 95 w gminie Iéj przy ulicy S. Józefa położona, jest do sprzedania z wolnéj ręki; wiadomość bliższą powziąść można od właścicielki w tymże domu zamieszkałéj. (3r.)

W krytycznem położeniu pozostała po Cawannie wdowa, wiedząc iż mężowi zmarłemu przypadały różne należytości od osób, miasta tutejszego, uprasza ażeby takowe raczyli na ręce P. Biasoniego kupca złożyć, który z odebranych na rzecz moją zakwituje.

Cawanna.